

ERDELYI ÉLET

TARTALOM:

A béke vonala:

Moszkva, Varsó, Berlin, Páris

Alamizna bérek mellett, inségmunka leple alatt,
köz munkákat végeznek a munkanélküliek

Fekete? ... Fehér? ... Tippelnek karácsonyra, mely
lehet, hogy kívül leher, de belül
mindenesetre lekete lesz

Elnöknő mondja: minden szó kevés ahhoz, hogy
lelessem a nyomoruság képét

A házaló írók az irodalom csődjét jelentik

Ott tul a rácson ... Felsőbb utasításra kimaradnak
a logházi riportok a karácsonyi számokból

Delicites mérleg a Hegyaljai Motorvasutnál. Fize-
tésredukcióra és leépítésre kényszerült
az igazgatóság

A nevelőnő és a gazdája álltak a bíróság előtt. Egy nagy-
kereskedő zsarolásért lejelentette volt nevelőnőjét,
aki ötszáz leit kért magzatelhajtás költségeire

Azt a kutyaláját! ... Egy városi lőtisztviselő felpofozta a sintér-
legényt, mert az titkos kéjelgés miatt elfogta a kutyáját

Színház a nézőtéren. Ma már ismeretlen logalom a premi-
erek ünnepi hangulata. Pletyka és rosszindulatu
kritika zavarja az előadásokat

olitika. Társadalom. Közgazdaság. Művészet. Technika
Utazás, üdülés. Divat. Foto. Sport. Kozmetika
Mosolyország stb. stb.

Képes színház- és filmélet

Halló!...

Mint minden évben, úgy most is

10.000 drb. értékes ajándéktárgy szétosztását megkezdjük.

Minden vevő kap.

M. FISCHER

üveg- és porcelán nagyáruház
FEHÉR KERESZT-ÉPÜLET.

Nagy karácsonyi vásár

még soha nem létező olcsó árakkal!

Modern képergetezés féláron.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Csak az árak olcsók — minőségeink változatlanul jók!

GOLDSTEIN LAJOS

DIVATÁRUHÁZA

Arad, Str. Bratianu (Weitzer János-uca) 2.
Mélyen leszállított árakon nagy választékot nyújtunk kosztüm és kabátujdonságokban, bársonyok, selymek és mosóanyagokban. A hölgy és férfiközönség kedvelt bevásárlási helye.

K N A P P

gőz- és villanyerőre berendezett vállalata
volt Weitzer-uca 11. — volt Magyar-uca 10.

Neuländer bundák

olcsóbbak és jobbak, mint Budapesten

Arad, Fischer Eliz palota.

Széna,
here,
szalma

BOROS

fa- és szénakereskedőnél volt
Óvár-tér. — Telefon 591

1932 DECEMBER 11.

XXI. ÉVF. 35. SZ.

FŐSZERKESZTŐ:

GALLER ÖDÖN

Fényképes igazolványokkal ellátott tudósítók és kiadóhivatali megbízottak: București, Cluj, Timișoara, Oradea, Brasov, Satu-Mare, Tg-Mures

A béke vonala:

Moszkva, Varsó, Berlin, Páris

(Arad). A világháboru befejezése óta csaknem másfél évtized telt el. Béke azonban még mindig nincsen. Sőt! Öldöklőbb háborút sem lehet képzelni annál, ami most folyik világszerte.

A vámhatárok lövészárkai előtt és e láthatatlan lövészárkok mögött egyszertencsilliók millióinak hullája fekszik.

A háboru után következő pénzügyi, ipari és agrárválságok talán még több embert pusztítottak el, mint a vérontás világháboruja és egész országokat tiportak sivataggá. A gazdasági háboru Hinterlandjában pedig lelkiismeretlen kezek buzgón készítik elő az új mészárszékét. Valósággal *tébolyult fegyverkezés folyik mindenütt* és a bizalmatlanság fojtó légköre üli meg az egész világot Tokiótól Párisig, Washingtontól Londonig. A leszerelés kérdése, mint valami gyöngye sajka hányódik a háborus készülődések tajtékzó tengerén.

Az európai demokrácia erejének hanyatlása, amely egyenes következménye a gazdasági válságnak és annak a zürzavarnak, amely a válság nyomán keletkezett, nagyon is érezhetően jelentkezik abban a meddőségben, amely a leszerelési konferenciákat kíséri.

A leszerelés gondolata ahelyett, hogy a valóság felé közelednék, inkább elhomályosul és egyre gyakrabban kísért a háborus lehetőség s a legszomorubb, hogy úgy látszik, mintha Európa lelkiismerete elhamvadt volna.

Igen, egyre gyakrabban és egyre vakmerőbben szólalnak meg a háboru hangjai és egyre inkább úgy tűnik föl a figyelmess szemlélő előtt, mintha a békegondolat konjunktú-

rájának befellegzett volna. Jogosult-e vajjon ez a pesszimizmus? Olyan kérdés ez, amelyre csak félve lehet felelni. Ami most világszerte történik és ahogyan a hadfölszerelési ipar fejlődemei minden gátlás nélkül igazgatják a nagy politikát, abból az összeveszettségéből, amely urrá lett a gazdasági élet fölött, olyan veszedelmek bontakoznak ki, amelyek semmiesetre sem kedveznek az optimizmusra hajló állásfoglalásnak. Igaz viszont, hogy vannak olyan jelenségek is, amelyek arra mutatnak, hogy ha lassan is, de épül a béke utja is, nem csupán a háborué.

* * *

A háborus veszedelem kétségtelen jele a sok között Churchill cikke, amely a „Sunday Dispatch“-ban jelent meg s amelyben a volt konzervatív pénzügyminiszter a leszereelési vitát „undorító képmutatás üzelmeinek“ nevezi. Szerinte

mindegyik ország a lefegyverzés és a béke pályában katonai előnyöket igyekszik önmagának biztosítani.

„Ezalatt egész Európa újabb háborura készül. A gyáratok úgy rendezik be, hogy percek alatt áttérhessenek hadiüzemre.“ Mindebből pedig Churchill azt a következtetést vonja le Anglia számára, hogy „az angol külpolitika kötelessége a legmesszebbmenő óvatosság“.

Ebben az utóbbi mondatban pedig lehetetlen föl nem ismerni az arravaló szándékot, hogy Anglia is tetőtől talpig öltözzék páncélba. Central University Library Cluj

* * *

A fegyverkezési örülettel, a békebontó törekvésekkel, a háborus uszítással szemben kedvező jelnek,

békét hirdető tényezőnek kell tekintenünk azokat a megnemtámadási szerződéseket, amelyek Franciaország és Oroszország, Lengyelország és Oroszország között létrejöttek.

Ezek a támadást kizáró szerződések és békéltető egyezmények önmagukban talán nem alkotnának eléggé szilárd bá-

A Schenker & Co. — jugoszláv királyi udvari szállító. (Arad.) Kereskedői körökben általános örömet keltett az a hír, hogy a nemzetközi viszonylatban is általános elismerést kivívó Schenker & Co. cég jugoszláviai alakulata, az Első Jugoszláv Szállítmányozási Részvénytársaság, a marsallátusi hivatal rendelkezése alapján megkapta a királyi udvari szállítói címet. A jónévű cégnek minden országban vannak fiókjai. A romániai fiók Aradon székel, nagy területet ölel fel s szolid működése nagy szolgálatokat tesz a közgazdaságnak. A jugoszláviai legfelsőbb elismerés azt bizonyítja, hogy az irányelvek az ottani alakulatnál is ugyanazok s a jugoszláviai export és import terén nagy is érdemeiket szereztek.

zist a szerződő államok barátságos viszonyának tartósságára nézve, de ezek a szerződések egyuttal — és ez most a fontosabb —

gazdasági kapcsolatok létesülését is elősegítik, a kölcsönös kereskedelmi érintkezések útját teremtik meg és így tulajdonképpen egy hatalmas kereskedelmi vonal vált szabaddá Páris és Moszkva között.

Hiszen Szovjetország és a német birodalom között már korábban létesült a mostaniakhoz hasonló szerződés.

*Moszkva, Varsó, Berlin, Páris.
Ime, ez a vonal a — béke vonala-*

Igaz, a francia reakció, a francia kapitalizmus riadót fuj a béke frontjának ilyen kialakulása ellen és azzal igyekszik megfélemlíteni a francia közvéleményt, hogy ez a szerződés az orosz árudumping súlyos veszedelmét hozza a francia ipar és mezőgazdaság számára, de kétségtelen, hogy

a francia nép örömmel üdvözli az orosz-francia szerződést.

mert a szovjet árudumpingnál is nagyobb veszedelmet jelent Franciaországra

az egész Európát elmerüléssel fenyegető szörnyű gazdasági válság.

Csak a szerződéseknek ez a rendszere küszöbölheti ki az életet, termelést és áruforgalmat megdermesztő bizalmatlanságot. Csak a szerződéseknek ez a rendszere viheti megoldás felé a leszerelés problémáját.

Csak ne legyen késő!

Ne dobja el használt autógummiát, mert megfelelő ráfizetés mellett

Szortirczott raktár!
Friss áru!

Közvetlen
beszerzési forrás!

világhírű autógummiracserélem be-
HIRSCHMANN KÁROLY ARAD,
Strada Gheorghe Lazar No. 17.

Alamizsna bérek

mellett, inségmunka leple alatt, közmunkákat végeznek a munkanélküliek

(Arad). Rabszolgamunka — így nevezte az egyik szociáldemokrata képviselő az inségmunkát parlamenti beszédében. És ez nem tuzzás, nem, semmiképen sem. Aki beszélt inségmunkásokkal és kikérdezte őket munkájuk és életük folyásáról, azt csak a legnagyobb megdöbbenés fogadhatta.

De még az inségmunka iszonyatos nyomorúságában is vannak fokozatok. — Tudunk olyan inségmunkákról, — például az aradi gátmunkálatok — amelyeknél a bér, az *inségbér* napi 20—30 lei körül mozog.

A szükségmunka nyomorúságának ijesztő fokozatai vannak. A 30 leies napibér nem is a legalacsonyabb fokozat. Van ennél még *mélyebben* is. Egy másik szociáldemokrata képviselő beszélt arról, hogy egyes helyeken *sem-mivel* fizetik ki a szükségmunkásokat. Egy garast, egy tányér levest nem kapnak. Csak

dolgozzanak, pusztítják aláásott egészségüket, hanyatló munkaerejüket, málik róluk a ruha és pusztul a családjuk menthetetlenül.

Ez az inségmunka arca azok felé, akiket a válság kiszórt az üzemekből.

A dolgozó munkások felé nem kevésbé kegyetlen az inségmunka. A már amugyis jóformán semmivé morzsolódott munkabéreket veszedelmezteti még jobban.

Az inségmunkán fizetett alamizsnabérek napról-napra alacsonyabb szintre nyomják a munkabéreket és néhol olyanná alakult a helyzet, hogy jóformán minden különbség eltűnt az inségmunka és az üzemi munka bérei között.

Közgazdasági szempontból két irányban érezteti pusztító hatását az inségmunka. Egyfelől a tömegek fogyasztóképességét rombolja szét még jobban és ennek hatása nyomán a termelés szükségképen még kisebbre zsugorodik. — Másfelől

az inségmunka leple alatt olyan közmunkákat végeztetnek el szegyenletesen alacsony bérek mellett, amelyeknek különben a normális termelés tárgyainak kellett volna lenniök.

Az inségmunka nemcsak rabszolgamunka, hanem *közgazdaságot romboló munka is* és a legnagyobb cinizmus volna, ha valaki arra hivatkozna, hogy minden hátránya mellett is azért az inségmunka a közvagyon gyarapítója. Erről szó sincs! Az inségmunka „eredményei“ füstbe mennek s vég-

rehajtásuk legfeljebb azoknak az uralkodó rétegeknek használ, amelyek felé a fiskus a legkevesebb szigort mutatja — az adózás és az adóbehajtások terén. A munkásokat ellenben tönkrenyomoritják.

Csak a legizűbb ellenszenvvel lehet beszélni az inség-munkáról, amelyet a legnagyobb erkölcstelenségnek tartunk, mert

egy kényszerhelyzet hatása alatt, a munkástömegek védtelenségét kihasználva préselnek ki belőlük a juttatott ellenértékkel arányban nem álló munkateljesítményt

Az illetékes miniszter a fülebotját sem mozgatja, hogy ennek a közgazdasági életet még jobban szétromboló munkának véget vessen.

Az ellátatlanok, az éhezők száma milliókra megy.

A munkanélküliség ennek a félelmetes számnak a tükrében, a leghatalmasabb gazdasági és társadalmi problémának mutatkozik.

Ezt a problémát néhány kiló liszttel, vékonyka rántott levestel, alamizsnás szükségmunkákkal megoldani nem lehet. Aki ilyesmire vállalkozik, az — sarlatán. Itt csak gyökeres reformok segíthetnek: a termelés teljes átszervezése. De a veszedelem nagy, fenyegetővé nőtt. Nincs idő tervezgetésre. *Gyors segítség szükséges.* A szükségmunkán normálbéreket kell fizetni, vagyis

a szükségmunkát át kell alakítani közmunkává.

Akik pedig még így sem juthatnak munkához, azoknak haladéktalanul segílyt kell adni. Még pedig pénzbeli segílyt és be kell vezetni a munkanélküliek lakbérmoratóriumát.

Nem szabad külömbiséget tenni a város és a falu éhezői között.

Minden önhibáján kívül munkanélkülivé lett embert egyaránt el kell látni segílyvel s nem könyörödománnyal, vagy alamizsnával.

Senkinek sincs joga ahhoz, hogy megalázza a munkanélküli munkásokat, az állástalan tisztviselőket és alkalmazottakat, a nyomorgó diplomásokat.

A szörnyű méretekig növekvő munkanélküliség a pusztító járványokhoz és az elemi csapásokhoz hasonlatos és amiképpen az állam és társadalom minden erejét igénybeveszik a járványok s elemi csapások leküzdésére, azonképpen kell az állam minden erejét a pusztulásra ítelt éhező tömegek megmentésére igénybevenni. Ennél sürgősebb tennivaló nincsen!

Bizonyára érdeklí, hogy az első szabadalmi okiratot a Kr. u. 200-ik évben Sybaris adta ki. Konyharecepteket szabadalmazott azzal, hogy a felfedezett ételeket egy éven át csak a felfedező szakácsoknak szabad készíteni.

Fekete?... Fehér?...

Tippelnek karácsonyra, mely lehet, hogy kívül fehér, de belül mindenestre fekete lesz.

Arad. December hava — karácsony hava. Hajnali harangszó hívogatja a hívóket adventi misére, ahol az eljövendő megváltóról prédikál a lekipásztor. A béke, a szeretet ünnepére készül a világ.

1932 év telt el azóta, hogy megszületett a Krisztus, a testvériséget hirdető Messiás, a betlehemi istálló jászolában. Ez a jászol, szalmájától a golgothai rémfáig terjedő élet, mely új istenhitet adott a világnak, világító lángoszlop gyanánt sugárzik a két évezred távolságából s a dermedt szivekben újra apró szeretetlángocskákat gyujtogat.

Ha ezek a lángocskák Jézus születése napján egyszerre kiterjednének, egymáshoz érnének s minden emberszivet egygé olvasztanának, akkor volna méltó ünnepe istenemberi emlékének.

*
Fenyőfák zöldülnek a piacon, távoli erdőkből hozták az örök reménység színét. Nem olyan nagyok, mint tavaly és jóval kevesebb. Az idén tűzifára kell a pénz, hogy legalább karácsonykor még legyen meleg a lakásny Cluj

Esti szürkületben a szeméttlerakóhelyeken, a régi fatelepek helyén jólöltözött emberek tűnnek fel zsákokkal, táskákkal s a hulladékból kapargatják elő a fadarabokat. Gyűjtik karácsonyra.

*
A kereskedők új kirakatokat rendeznek, pompás, csábító csinnal helyezik el az árukat, hogy eszébe juttassák a közönségnek, mi mindenre van szüksége. Hatalmas reklámtáblákat festenek: „Olesó karácsonyi vásár“.

A kiállított cikkeken hatalmas számok mutatják, hogy a legminimálisabbra szállították le az árakat s reményteljes arccal várják a vevőket, akiket az őszi szezón alatt hiába lestek. Majd most karácsony előtt kipótolják, amit eddig mulasztottak.

*
Biztosra vehető, hogy nem hiába várnak. A karácsony estjének szép ünneplése, kedves szokása, hogy az emberek ajándékokkal kedveskednek egymásnak igaz, hogy az ünneplést egyszerűsíteni lehet, a kedves szokásokról is leszoktatja az embert az élet, de A. ur például tavaly egy bundát vett ajándékba a feleségének, hozzá csizmát és kezyüt. Az is igaz, hogy azelőtt az ilyesmit beszerezték még novemberben s a karácsonyi meglepetés egy-egy ékszer, ezüstnemű, vagy valami más luxuscikk volt, de hát ennek igazán nincs értelme, okos asszony jobban örül a praktikus ajándéknak. A. ur az

idén is fog valamit vásárolni. Bundát nem, mert a tavalyi még ugyszólván új! Hanem a keztyű, az már kissé megkopott. Már nem elegáns. Az idén vesz egy pár új keztyűt.

*

B.-ék családjában már régen bevezették a praktikusság elvét s a viszonyok ezt az elvet magasabb fokig fejlesztették. Rájöttek arra, hogy legpraktikusabb eljárás az, ha nem vesznek semmi újat. A fiuk már nagyok, iskolába járnak, megértik a helyzetet. A Pistának, a nagyobbiknak átalakíttatják és kibéleltetik az apja régi tavaszi kabátját, arra most úgy sincs szükség. Józsinak, a kisebbnek kifordíttatják a Pista télikabátját, éppen belenőtt. A kis leánynak még játék kell, az még gyerek! Neki azt a babát, amit tavalyelőtt karácsonykor kapott s amit tavaly meglepetésül menyasszonynak öltöztetett fel az angyal, az idén menyecskének fogja felöltöztetni! Azonban *B.*-ék mégis vásárolnak karácsonyra. *B.*-né kap ajándékba férjétől egy petroleum-lámpát a konyhába, mert a villany sokba kerül! Na és a fűszeresnél és hentesnél is a hétköznapinál nagyobb bevásárlásokat fognak eszközölni.

*

C.-éknél az ünnepi vacsora és ebéd fogja megadni karácsony jelentőségét. A meleg vacsora és a szokatlanul bőséges ebéd, leves, hus, diós-mákos patkó a gyerekek öröme s talán egy üveg bor és egy szivar is kerül *C.* ur részére s ez a nagy lakoma lesz a karácsonyi ajándék a család részére — a hentesétől és a fűszerestől.

*

És lesznek családok, ahol a karácsony semmiben sem fog különbözni a sivár hétköznapoktól.

*

A Fehér-Kereszt előtt munkanélküliek csoportja ácsorog. Az egyik megszólal:

— Vajjon havas-fehér lesz az idén a karácsony, vagy ilyen enyhe marad az idő?

— Akár hó lesz, akár eső, — felel egy másik, — vagy ha ragyogóan süt is a nap, az idén mindenképen fekete karácsony lesz.

g—j.

5 drb. 12-es vadonatúj 6 hengeres nyitott

Steyer autó, amig kész- **130.000. — lejárt lesz **kiárusítva****

K á l m á n A.

Auto Motorabteilung, ARAD Piața Catedralei 5.

**Vegyen részt az Erdélyi Élet
országos riportpályázatán!**

Elnöknő mondja :

minden szó kevés ahhoz, hogy lelessem a nyomoruság képét

Arad. Az egyik aradi jótékony egyesület elnöknője az Erdélyi Élet munkatársa előtt kataszteri adatok reflektorával világitotta meg az emberi szenvedések pokolköreit és vázolta, mit tesz a társadalom a nyomoruság enyhítésére. Nekünk nem mondott újat az előadó, hiszen mi állandóan a lázbeteg pulzusán tartjuk a kezünket, mi minduntalan fölemeljük figyelmeztető szavunkat, hogy a higganycszlop már a negyvenedik fok felé szalad, — mégis tanulságos volt hallani, mit mond a hivatásos jótékonyosság vezetője, mint itéli meg ő a helyzetet. Az elnöknő beszél. A hangja csendes és meghatott, a két szeme olyan, mint egy fotografáló lemez, amelyen megrögződött mindaz a tengernyi szenvedés, amit látott. Úgy tűnik ez az asszony, mint egy irgalmas nővér, akit halálos beteg ágya mellé állítottak, de nincs más módja a szenvedés enyhítésére, mint az aszpirin.

— A nyomoruság ijesztő arányokban növekszik. Száz és száz szerencsétlen az uccára került. Ágyrajárók lettek, vagy összeköltöztek heringmódra bezsufolva a parányi odukba, mert nem képesek a kis proletárlakás bérét sem fizetni;

Kezét összekulcsolja, szomorúan néz kő ül és folytatja.

— A gyárak egymásután szüntetik be üzeimeiket. A boltok bezárnak. A hivatalok elbocsátják az alkalmazottaikat, olyan méreteket ölt már a kivetettek száma, hogy a jótékonyosság tehetetlenül áll előttük a maga morzsáival.

Beszél a gyermekekről, akik reggeli nélkül mennek az iskolába s nemegyszer összeesnek a tanítás alatt. Beszél a gyermekekről, akik nem mehetnek az iskolába, mert nincs cipő a lábukon. Beszél arról, hogy a kórházak jelentései szerint naponta éhenhalnak emberek, beszél az öregekről, akik hid alatt alszanak, beszél, beszél, de minden szó kevés ahhoz, hogy lefesse fekete festékkel azt a képet, amit naponta magunk előtt látunk.

Karácsonyra

olesón
csak

STRASSER

divatáruházában vásárolhat.

Vegyen részt az Erdélyi Élet országos riportpályázatán !

A falu... A falusi anyát törvénybe idézik, mert nem küldi iskolába a gyermekét. Nincs cipő, de még rossz se, rongyos se. Nincs cérna foltozni. Nincs petróleum világítani, nincs kenyér, nincs tej, főtt kukoricával eteti gyermekeit a falusi anya nap után, a falura sötétség és éhinség borul.

Nem az a fontos, amit mord, — azt tudjuk. Az a fontos, amit a szavak mögött bevall, hogy a társadalom beteg és tehetetlen, hogy a segítségnek ez a módja megbukott, hogy a háboruutáni idők fölzsabadult szelleme nem akar visszatérni már a palackba és hatalmas markával fojtogatja a balga bűvészinast.

Az elnöknő befejezte előadását a nyomoruságról. Szereetre, megértésre, könyörületre szólította fel a társadalmat, sőt azt is elmondotta, hogy mindannyian testvérek vagyunk, szorosán egybefonódó szemei egy hatalmas lánchnak, amelynek minden láncszeme egyaránt fontos.

Ez eddig igaz. Mi azonban nem ismerjük el, hogy az arannyal befuttatott láncszemek fontosabbak és kiváltságosabbak lennének, mint azok, amiket vasból kovácsolt az élet. Mi nem kérünk irgalmat, megértést, könyörületet az aranyozott láncszemektől, mert mi már régen megcsináltuk diagnózisunkat a lázbeteg ágya mellett és azt mondjuk:

— *Nem kell aszpirin, kamillatea! Az operatőr éles műszere kell ide, de sürgősen, azonnal, az utolsó órában, mert szörnyű rákos daganat hatalmaskodik itt és minden pillanatban beállhat a katasztrófa.*

Itt már nem segít a jótékony pepecselés. Nem segítenek sem kegyes szavak, sem kegyeletes cselekedetek. Olyan brutális, kemény és egyenes lehet csak a segítség módja, mint amilyen brutális és kegyetlen a helyzet.

Minden embernek joga van az emberséges élethez, minden embernek joga és kötelessége a munka, de nincs joga az Aranynak ahhoz, hogy munkáskezeket ko'du'ó tenyérré alázzon.

Nincs ősi eredendő nyomoruság. A természet dus, gazdag és adakozó, mindannyian édes gyermekei vagyunk.

A nyomoruságot emberek csinálták és emberek fogják megszüntetni.

Bizonyára érdekli, hogy a bayreuthi operaház igazgatósága most állapította meg a jövő évi ünnepi játékok programját. Az ünnepi előadások július 21-én kezdődnek és augusztus 19-éig tartanak. A zenekart Toscanini dirigálja, a rendezést pedig Tietjen látja el.

Bizonyára érdekli, hogy Aga szultánt, aki Azsiában tizenkét millió mohamedán fölött uralkodik, Mohamed proféta egyenes leszármazottjának tekintik. Annyira tisztelik, hogy kufárok az uccán kanálszámra adják el a fürdővizét. A szent proféta egyébként versenystállót tart és gyakran próbálja meg a szerencsét a roulettnál.

Vegyetek és adjatok

A szeretetnek meg kell nyilatkoznia

Nincs hagyomány, amely évszázadok óta oly csorbitatlanul szállt volna nemzedékről nemzedékre, mint a

karácsonyi ünnepek alkalmából való ajándékozás. Ez a hagyomány halhatatlanságát a szeretettől kapta s mert a szeretet maga is halhatatlan, az ajándékozás hagyománya is örökéletű lesz a földön.

A szeretet a legaktívabb érzelem: meg kell nyilatkoznia, meg kell mulatkoznia és életnyilvánulása az ajándékozás.

A szeretet szükségét érzi annak, hogy adjon, mert csak a mások örömében ébred önmagának a tudatára. Ad, hogy örömet okozzon és örömet okoz, hogy maga is örvendhessen.

Jól gyümölcsöző befektetés tehát az ajándékozás:

valamilyen csekélységgel amelyet valakinek adunk, oly örömet szerzünk magunknak is, amilyenhez fogható az ajándékozás örömein kívül alig élvezhetünk,

még ha sokkal nagyobb áldozatokat hoznánk is.

Hogy mi legyen az ajándék? Ez a megajándékozott helyze

tétől, anyagi viszonyaitól, körától és egyéniségétől függ. A mai gazdasági viszonyok mellett tanácsos összeegyeztetni a hasznosat a kellemessel.

Aki nélkülözni kénytelen valamit, annak nagy örömet okoztunk, ha megajándékozunk azzal, aminek ő hiányát érzi. Aki jobb viszonyok között él, az már örömet lelheti luxuscikkekben is.

Egészen más nézőpontból kell megválasztanunk az ajándékot, amelyet a gyermeknek adunk.

A tapasztalatok amellel bizonyítanak, hogy a gyermek azzal szeret játszani, amivel a felnőttek komolyan foglalkoznak.

És ma a technika a felnőttek nagy terrenuma. A technika foglalkoztatja legelőkelőbb a gyermek fantáziáját, ámbár a könnyűnek és a primitívebb játékszereknek is bőséges hely jut fantáziájában.

Vegyetek hát és adjatok. Öröme az ajándékozónak, öröme a megajándékozottnak és utóbb öröme lesz az országnak, mert gazdasági viszonyainak jobbra fordulását jelenti az iparcikkek forgalmának felendülése.

Mindennemű gazdasági kötéláru,

zsineg, zsák, ponyva, len és kendervásznak gyári árban kaphatók

Reich B. Károly Fia és Tsa

kender- és kötélgyárban, Aradon.

A házaló írók

az irodalom csődjét jelentik

(Arad). Ezelőtt legalább sohasem volt márka az író mint könyvkiadó, helyesebben: saját könyvének a kiadója. Író, mint üzletember, — vállalkozó, ha nem is éppen gyanus, de mindenesetre kétségeket ébresztő. Vagy az írói, vagy a finansziális képességei tekintetében. És mostanában mind gyakrabban jelentkeznek írók, mint *saját könyvének kiadói*. Nem is ismeretlen nevek, sőt *beérkezettek*, amiből a távolálló olvasó vagy nem olvasó nagyközönség nem tudja ugyan, de annál inkább a bennfentesek, szakemberek, hogy

ez inkább az irodalom, a könyvkiadás csődjét jelenti,

mint íróknak pénzesedését, kiadóvá emelkedését. Író és üzleti szellem kétségtelenül találkoznak néha, némelyeknél, de az ilyesmit többnyire az *írás*, vagy a *kiadás* sinylí meg.

Ilyenkor karácsonytáján szoktak jelentkezni az új regények, ilyenkor szokták hirdetni a könyvkiadók új, elfogadott könyveiket, az idén azonban eme irodalmi szüret nagyon gyér, sőt majdnem semmi,

a könyvkiadóvállalatok hallgatnak és csak egy-két író jelentkezik, mint saját könyvének kiadója.

Ha könyvkiadó, akinek mégis van talán valami pénze, vagy mindenesetre nyomdahitele, ennyire visszahúzódik a könyvek kiadásától, gondolhatjuk, hogy az író, akinek többnyire nincsen egy banija sem, milyen fantasztikus körülmények között és *végső elszántsággal* vág bele könyvének kiadásába.

*

Az írók általában nem szeretnek pénzről beszélni, ami még éppen nem volna baj, hiszen elég dolguk van a világgal, annak hangulataival, problémáival, de sokkal szomorubb és súlyosabb reájuk nézve az a körülmény, hogy a kiadók sem akarnak erről beszélni, eltekintve attól, hogy az irodalmi társaságok meg teljesen elnémuttak és a mecenás nevű emberfajta régen kipusztult. A kiadók jól ismerik a költőt, író, jól tudják, hogy teljesen egyedül áll, mint ember is, csak az írása van és éppen ezért művének kiadásánál úgy bánnak vele, ahogy akarnak, illetve úgy kalkulálnak, hogy

a könyv kiadásánál a legkisebb tétel az író honorárium.

És ha vannak is néha kivételek — amiről inkább csak némely lapok csevegési rovatában lehet olvasni és nem is

mindig igaz — ez sem az illető író értékéért, mivoltáért történik, hanem egyéb érdemei, összeköttetései, esetleg rangja miatt. De

ha csak egyszerűen író valaki, akkor írásáért annyit kap, amennyit adnak neki

és ebben a tekintetben az a ki nem mondott, de a gyakorlatban általában érvényesülő szabály, hogy annyit kap írásáért, mintha, például, ugyanannyi idő alatt, amíg leírta művét — fizikailag — fát vágott volna. Csupán azzal a különbséggel, hogy amíg a favágóról elismerik általában azt, hogy bérét nehéz munkával kiérdemelte,

az írónak ezt a legkisebb honoráriumot is úgy adják, mintha némileg ajándékba adnák.

És a favágó és másfajta munkás, ha összeszorított fogu kényszerűséggel zsebreteszi a munkabérét, minden alkalmat megragad, hogy méltatlankodjon és ne titkolja el nézetét, hogy becsapótnak érzi magát, hogy keveset fizettek neki.

Az író azonban akármilyen keveset is kap munkájáért, nemcsak hallgat erről, hanem el is tagadja, sokkal többet mond, mint amennyit valójában kapott.

A költő, író tudja, hogy a nyilvánossághoz nem annyira a regényen, költeményein keresztül jut el, hanem a napilapok hasábjain. Hiszen a nyilvánosság nálunk eddig is, de most még inkább, mint valaha, csak ráérő ügyelgésében, a könyvesboltok kirakatain keresztül tart ismeretséget az írókkal, ujságot azonban mégis inkább olvas, így tehát a költőnek, írónak levegő, terített asztal, — minden a napilapok hasábjai

De a lap terjedelme korlátozott, kell a hely politikusoknak — akik ki tudja hányadik változatban zengik el cikkeikben, hogy csak össze kell tartani és jobbra fordul a helyzet — kell a hely a miniszterek amatőrcikkei számára, kellene a hasábok, sőt kolumnák a házasságtörési és gyilkossági riportoknak, a színésznőkről, kokottokról és futballszárokról készült intervjúknak és ehhez hasonló szenzációknak, úgyhogy ilyen körülmények között igazán nem lehet rossz néven venni, hogy költemény, novella közlésére már nem futja a hely.

A költő, író csak éppen írni tud, nem tehet egyebet, mint vállalja saját könyve kiadásának fantasztikus művelését, sőt művészetét.

De az írók mindezekről nem beszélnek. Legalább is nálunk szégyelnek beszélni.

Lehet, hogy félnek is.

Bizonyára érdekli, hogy Zeppelin nem léghajóra, hanem léghajóvonatra kért szabadalmat s a léghajó leírása a szabadalmi okiratban így szerepel: gépjármű emberek szállítására.

Ott tul a rácson . . .

Felsőbb utasításra elmaradnak a fogház riportok a karácsonyi számokból

(Arad.) Az olvasó közönség ugyszólván megszokta hogy a lapok karácsonyi száma teljesen kimeríti a különböző érdeklődésű emberek teljes témakörét és színes, vagy színtelen riportokban megemlékeznek a város minden intézményéről. Kérdések a divatról, a kereskedők karácsony előtti üzletmenetéről, a szegényház lakóinak állapotáról, a jótékony és kulturális intézmények programjáról, a posta, törvényszék, közkórház és a többiről szóló cikkek tartják a lapokat. Megszokott, de mindig érdekesség számba menő riport az is, amelyik az élet eseteivel,

az elsodort emberekkel, a fogház lakóival foglalkozik.

Izgatja a fantáziát, kíváncsiságot csiklandoz a rácsmögötti szomorú élet, amelyben a megbánás, a lelkiismeretfurdalás, a tehetetlenség dühe, a szabadság-vágy, bosszu-esküvés és csak ritkán a türelem és megbékélés hangulatai hullámznak a lelkekben. Különös érdeklődés irányul az elhibázott életű foglyok felé, kiknek napi élményei: a kerti munka, favágás, műhelyi munka, körséta az udvaron, vasárnap kórus és istentisztelet.

Az idén alighanem elmaradnak az erről szóló riportok, mert a főügyész, bizonyára felsőbb utasításra, nem ad engedélyt a fogház megtekintésére.

Idegeneknek nincs ott mit keresni. — Ezt válaszolja a kérésre. Tehát

nem könnyű „ártatlanul“ a fogházba jutni.

annak viszont, akit ő juttat oda, nehéz onnan kijönni.

Akadnak azonban emberek, akik hajlandók kisebb vétségeket elkövetni, csak — bejuthassanak a fogházba. Ezeket az embereket azonban nem a kíváncsiság ösztönzi, hanem a kétségbeesés. A nyomor, a téli hideg, az éhség hajtja a börtön felé, amelynek tömör falai megfosztják ugyan a szabadságtól, de megvédik a hideg ellen és a szabadság éhinségénél mégis csak jobb a rabkenyér.

Publicațiune. Subsemnatul aduc la cunoștință, că în ziua de 13 Decembrie 1932 ora 15 se va vinde prin licitație publică la Primăria comunei Cermei, casa Nr. 172 din Cermei împreună cu intravilanul de 800 st patr. proprietatea masei falimentare Banca Asociația S. A. Prețul de strigare e de 107.300 Lei Dr. *Cornel Iancu* curatorul masei

Deficites mérleg

a Hegyaljai Motorosvasutnál. Fizetésredukcióra és leépítésre kényszerült az igazgatóság

(Arad.) Az általános gazdasági krízis újabb következménye az Aradhegyaljai villamos vasutnál történt bérredukció. A városban ezzel kapcsolatban olyan hírek is terjedtek el, hogy *a villamos vasuttársaság bizonytalan időre beszünteti üzemét*. A hírek valódisága felől érdeklődtünk Gold Emil ügyvezető igazgatónál, aki a következőket mondotta:

— A hír nem felel meg a valóságnak, csupán *fizetésredukcióról van szó*, melyet a jelenlegi nehéz helyzet nyomása alatt kénytelen az igazgatóság végrehajtani. Az általános gazdasági krízis mellett a Hegyalja külön váltsága súlyos helyzetbe hozta a vasutat. Ehhez hozzájárul még az, hogy

az autobusz forgalom is elvonja az utazóközönséget.

A kiadott autobusz koncessziók egy cseppet sem indokoltak ott, ahol a forgalom teljes lebonyolítását biztosítja egy sűrűn közlekedő villamos vasut, mely a Hegyalján csaknem minden községet érint és sűrű megálló helyeivel a kényelmet is biztosítja.

Ma az a helyzet, hogy a naponta minden irányban ötször forduló villamos vonatokat olyan kevesen veszik igénybe, hogy a személyzeti rezszi sem fedezhető a bérletből, az üzemeltetés költségeiről szó sem lehet.

Az Aradhegyaljai villamos vasut sohasem volt virágzó vállalat, mert a viszontagságos gazdasági helyzetben nem fejlődhetett azzá. A vasut megindulásakor motoros járatokat vezettek be, melyet üzemi hibák miatt 1911 és 1913 között villamos üzemre szereltek át.

Az átszerelési munkához újabb hatalmas tőkebefektetések váltak szükségessé és ezt a tőkét nem a részvények szaporítása által, hanem kölcsön útján szerezték meg. A nyolcmillió aranykoronát kitevő kölcsön után kamatot kellett fizetni s így

a részvényeseknek sohasem jutott a jövedelemből,

bár a vasut üzemileg nem dolgozott deficittel. Ma a helyzet ezzel szemben az, hogy bár az adósság a valorizálás által csökkent és ma 11 millió papír lejt tesz ki, a kamatot most is fizetni kell és *az üzem deficittel dolgozik.*

A gazdasági helyzet, mely az ősz elején javulást mutatott s szebb reményekkel biztatott, teljesítetlenül hagyta a reményeket s azóta is csak súlyosbodott.

A nevelőnő és a gazdája

álltak a bíróság előtt. Egy nagykereskedő zsarolásért feljentette volt nevelőnőjét, aki ötszáz lejt kért magzatelhajtás költségeire

(Arad) A nevelőnő 18 esztendő és zsarolással vádoltan áll a törvényszék előtt. Vékony, kis, ijedt leányka, gyöngén öltözött, aggódva néz az ember rá, hogy mi lesz vele, ha beá'l a nagy hideg. Mellette áll egy férfi, aki éppen ellentéte neki külsőben, jól öltözött, a polgári jómód enyhe gömbölyűségével, olyan szájjal, ami elárulja, hogy abban szivar szokott lógni. Ő jelentette föl a kis nevelőnőt, azzal, hogy meg akarta őt zsarolni.

— Igaz, hogy én irtam a levelet, de azért, mert ő volt az oka, hogy az uccára dobtak — mondja a nevelőnő és undorral mutat a nagykereskedő urra.

Amit a továbbiakban elmond, sablonos, giccses, de valójában nagyon szomorú regény, élettörténete egy pesztonkának, aki gyermekkorában elkerült a finom úri házhoz és ott nemcsak reggeltől estig kellett dolgoznia, hanem amellet a bérért azt is megkövetelték tőle, hogy a „nagyaságos ur“ barátnője legyen.

Elmondja a leány, hogy alig volt 15 esztendő, amikor elszegődött. Csakhamar udvarolni kezdett neki az „ur“ és rövidesen barátnőjévé tette. Tovább pedig az történt, ami rendszerint történni szokott, a *nagyaságos asszony megjutlta* az ügyet és a nevelőnőt megfelelő szitkok kíséretében *kidobta az uccára*. Új állást nem kapott a leány, amire végső elkeseredésében *levelet* irt volt gazdájának, amelyben azt kérte, hogy *küldjön neki ötszáz lejt, mert amennyiben nem küld, följelenti őt magzatelhajtásért*. És a nagykereskedő nem küldött a leánynak pénzt, hanem *följelentette őt zsarolás* miatt.

A nagykereskedő eleinte tiltakozik az ellen, hogy a leánnyal viszonya lett volna, a továbbiak során mégis beismert annyit, hogy egy alkalommal valóban a leány szobájában töltött egy éjszakát.

— Maga följelentett engem ötszáz lejért, szép dolog, mondhatom — most majd *elmondok mindent* itt a bíróság előtt, hogy ha engem megbüntetnek, legalább az urat is *elcsukják* — mondja fölindultan a leány. És elmondja, hogy a viszony során *teherbe esett*, amire gazdája elvitte őt *egy madámhoz*, aki segített rajta.

A nagykereskedő a leány vádjai ellen elfehéredve tiltakozik. A védő éles szavakkal bírálja a nagykereskedő eljárását, aki elcsábította, barátnőjévé tette a fiatal leányt és végül nem átalította ötszáz leiert *följelenteni őt*.

A nevelőnő a törvényszék az enyhítő körülmények figyelembevételével csupán pénzbüntetésre ítéli, az elhangzott vallomás alapján azonban a nagykereskedő ellen is megindítják az eljárást magzatelhajtás gyanuja miatt. *b. gy.*

Azt a kutyafáját!...

Egy városi főtisztviselő felpofozta a sintérlegényt, mert az titkos kéjelgés miatt elfogta a kutyáját

(Arad.) Egy különös incidens vonta magára a napokban az Erdélyi-ut környékén a lakosok figyelmét. Az ucca elején feltűnt a kóbor kutyák réme, a sintér kocsi és a gyepmester egész személyzete. A kutyatulajdonosok sietve néztek utána, hogy kedvenc háziállatuk nem csatangol-e az uccán, kitéve magát az ebrazzia kellemetlen következményeinek. A közfigyelmet hirtelen egy vágatató konflis hívta magára, mely a sintérkocsit utol érve, megállott s abból egy uriember és egy rendőrtiszt ugrott ki. Az uriember, akiben egy városi főtisztviselőre ismertek rá a szenzációt leső emberek, odalépett a kocsihoz s

a sintérlegényt keményen leszidta, majd egy pár pofont is adott neki, azután kinyitva a kocsi ajtaját, kiemelt belőle egy fajkutyát a bámészködők tetszés-moraja közepette.

A kedvenc kutyust a Karolina-uccában fogták el. Reá is az a sors várt volna, mint a többire, több napig kellett volna a sintértelen lakója legyen s csak a megfigyelési idő után kerülhetett volna vissza a gazdájához.

Ennyi a történet. A magunk részéről nem is fűzünk hozzá kommentárt, csak éppen megjegyezzük, hogy a sintér körülmények között több lehetne feladata végzésében, mert nem valószínű, hogy a faj és gondozott kutyák céltalanul csavarognának az uccán. Ezt a visszatartó és az emberi idegeket kellemetlenül érintő feladatot sokkal alkalmasabb éjszaka folyamán, vagy a hajnali órákban végrehajtani, amikor csak az igazán gazdátlan és adózatlan kóbor ebek kerülnének sintérkézre.

Solymos Géza †. (Arad.) Őszinte és mély részvételt keltett Aradon is az általánosan ismert, tisztelt és szeretett, fiatal temesvári bankigazgató, Solymos Géza halála. Nagy jövő előtt álló karriert szakított ketté a halál, — rokonokat, barátokat és tisztelőket borítva gyászba. Solymos Gézát Aradon is általánosan ismerték. Az Erdélyi Kereskedelmi Bankból került a temesvári Leszámitoló Bank igazgatói székébe. Az aradi 33-as gyalogezredben szolgált s nagyon sok barátot szerzett volt bajtársai és kollégái körében. Aradon nősült a köztisztviselőben álló Bokor-csaláúból s a rokonság dédelgetett kedvence volt. Az erős fizikumú fiatalembert, rövid betegség után, legyűrte a halál. Aradi ismerősei osztatlan részvétellel fordulnak a Bokor-család felé, melyre az utóbbi időben a tragikus halálesetek sorozata borított gyászt.

Kereskedők kirakatversenye

nagyvárosi nivóra emeli Arad főutvonalát

(Arad.) Az aradi kereskedők kezdenek rájönni arra, hogy a legjobb reklám a gondosan rendezett izléses kirakat. Ha az ember végig megy a főúton és végignézi a kirakatokat, meggyőződhet arról, hogy a kereskedők ma már sokkal több gondot fordítanak azoknak berendezésére, mint még egy-két évvel ezelőtt. Régebben, jó vidéki stílus szerint igyekeztek a teljes árukészletükből kollekciót zsufolni a kirakatba s azon csak szezonként változtattak. Ma már minden nagyobb kereskedő, főleg a női divatcikk és konfekció üzletek, legalább kéthetenként változtatják a kirakat elrendezését s árukészletük részletenkénti bemutatásával sokkal nagyobb eredményt érnek el, mintha mindent egymás hegyére-hátára halmoznak.

A kirakat rendezésre példát az aradi kereskedőknek Szentgyörgyi Emil adott, aki való sággal uttörőnek számít ezen a téren.

Külföldi tanulmányutján látta meg a kirakatrendezés jelentőségét s üzlete megnyitása óta óriási anyagi áldozatok árán mindig súlyt helyezett arra, hogy kirakatai szenzáció erejével hassanak a vásárló közönségre. A nagyvárosi stílus meghonosítása céljából Ber-

linből hozott kirakatrendezőt, aki saját tervei szerint, művészi beállításaiival, a fényvadászi beállításaiival megállásra kényszeríti a sétáló közönséget a hetenként változó kirakatok előtt. Szentgyörgyi Emilnek „volt szíve“ hatalmas összegeket áldozni kirakati babákra — 25, 30 ezer lejbe kerül darabja — melyeknek modern karcu alakján nagy-szerűen érvényesülnek az ügyesen feltűzött különböző kelmék, kész toalettek benyomását keltve. Az áldozat azonban meghozta az eredményt. A külföldi módszer Aradon is bevált, a művészi izlésű kirakatok a leghatásosabb reklámnak bizonyultak és a nagyobb forgalom következtében kamatostól megtérülnek a költségek.

A többi kereskedőknek természetesen utánozniok kellett Szentgyörgyi módszerét, ha nem akartak a versenyben hátra maradni. Igyekeztek hasonló módon a saját üzletükre terelni a közönség figyelmét s a kirakatrendezői fogások el-sajátításával a régimódi kirakatok helyett a mai modern izlésnek megfelelő elrendezésben tárják a közönség szeme elé áruikat s ezzel a város főúterének nagyvárosi külsőt adnak.

Publicațiune. Subseminatul aduc la cunoștință, că în ziua de 12 Decembrie 1932 ora 15 se va vinde prin licitație publică în localul oficial al Judecătoriei rurale Ineu o magazie de mărfuri și casă împreună cu intravilan din Ineu proprietatea masei falimentare Banca Asociață S. A. prețul de strigare e de 200.000 Lei. Dr. Cornel Iancu curatorul masei.

Az egyiknek sikerül, a másiknak nem...

(Arad.) — Honnan jön ilyen nagy énekelve, Szemfüssy ur? Talán bizony külföldön járt?

— Eltalálta, Szerkesztő ur, most érkeztem egyenesen Londonból. Itt hallottam ezt a nótát, Mr. Wall, az angol szövetség főtitkára huzatta a nagy meccs után Meisl Hugó fülébe. A nagy Hugó bizony igen el volt szontyolodva és elhatározta, hogy a „csodacsapat“ helyett a jövőben „csuda egy csapat“-nak kereszteli el az osztrák tizenegyet.

— Hagyja már el az osztrákokat, inkább valami helyi aktuálist meséljen!

— Most a szezon végén akar valami újat hallani Szerkesztő ur? Most amikor a nagy csapatok turára készülnek?

— Apropos, tura! Van valami ujság a turák körül?

— A körösparti és a begaparti metropolisokban erősen „szervezkednek“ különösen a Körös partján. Szó volt arról is, hogy tőlünk visznek egy hátvédet, meg egy jóképességű halfot, de a bekket az egyesülete nem engedte, a half pedig az utóbbi időben nincsen valami „NAC“-szerű formában.

— Aradi csapatok nem fognak turázni?

— Dehogy is nem! Egyik csapatunk, a legrégebb, már fix német turával rendelkezik. Vasárnap le is játszották az első meccset — Kísszentmiklóson.

— Mi ujság a Nemzeti Bajnokságban?

— Nincsen semmi különös. Ugy a csapatok, mint a veze-

tők, jól megérdemelt pihenőre tértek, hogy tavasszal ujult erővel szálljanak sikra, mindegyik a maga módja szerint, a bajnoki pontokért.

Szerkesztő ur bizonyára ismeri az aradi kitiünő szövetségi titkár tervezetét a jövőévi Nemzeti Bajnokságra vonatkozólag, amely szerint tiztíz csapat venne részt két osztályban. A tervezet nagyon tetszett mindenkinek. még Aradon is, csak az egyik egyesületi vezető arra kérte a szövetségi titkár, hogy az első osztályban ne tiz, hanem tizenkét csapat beosztását javasolja. Így a jelenlegi csoportokból hat-hat csapat kerülne az első csoportba és ... ami biztos, az biztos.

— Egyik csapatnál leépítésről hallottam, nem tud valamit erről?

— Semmi az egész, csupán az egyik tréninghiánnyal küzdő fedezetet hagyták ki legutóbb a csapatból, mondván, hogy nem elég homogén az együttes. Még most sem homogén teljesen, de lehet, hogy rövidesen azzá válik. A kitiünő half azonban nem busul, sőt — állítólag — jövőre örömeiben már kukurékolni fog.

— Ezt nem értem!

— Nem baj, Szerkesztő uram, fő az, hogy aki ezt elolvassa, megértse.

— Ne szentelenkedjék Szemfülessy, mert kiteszem a szűrét!

— Kedves Szerkesztő ur, csak most az egyszer bocsásson meg, inkább elmesélem, hogy miért volt beteg a Fehér Kereszt szálloda igazgatója a hét elején.

— Hagyja hallani!

— Hát kérem az úgy volt,

hogy vasárnap este az összes rádiók teljes gőzzel működtek és a magyar profiligá meglepetésszerű eredményei rendkívül vegyes érzelmeket váltottak ki a különböző drukkerokból. A Fehér Kereszt szálloda zöld-fehér érzelmű igazgatóját rendkívül érzékenyen érintette csapatának veresége és miután nem volt elég bátorsága szembeszállni a kék-fehér érzelmeiről ismeretes népszerű portással, aki a különböző és válogatott huzások tömkelegét készítette elő igazgatója számára, inkább otthon maradt és beteget jelentett. Sorsát azonban nem kerülte el, mert 24 óra után „meggyógyult” és egész héten fogadnia kellett a kék-fehér szurkolók részvétlätogatózásait.

— Aradi futball berkekben mi újság?

— Tetszik tudni, hogy a múlt vasárnap játszották le az utolsó meccset a másodosztályu bajnokságban és a favorit Titanus nagy meglepetése vereséget szenvedett az autseider Frontierától. Ha győzött volna a Titanus, mint első fordulhatott volna tavaszra, így azonban lecsusztak a derék ujaradiak. Érdekes, éppen olyan az eset, mint a magyar profiligában, ott is, ha a Ferencváros győz az utolsó meccsén, első lehetett volna ősszel, így azonban a Hungária vezet.

— Az aradi másodosztály őszi kialakulása tehát hasonló a magyar profiligá első osztályához?

— Igen nagyon hasonló a két bajnoki tabella. A csapatok is körülbelül egy nivón mozognak!

— Valami könnyebb sportról nem tud érdekeset?

— Én ne tudnék, szerkesztő ur? Itt van például a ping-pong! Igaz, hogy egyesek szerint az asztali tennisz nem sport, de hogy könnyű, az vitathatatlan. Az aradi ping-pongozók nagyon szorgalmasak, az utóbbi időben azonban nemcsak az ütőt forgatják, hanem előadásokat is tartanak. Szakelőadásokat. Egyik ilyen előadáson, a veterán bajnok ismertette az elmúlt évi budapesti világ bajnokságokat és mellesleg megjegyezte, hogy azon valamennyi európai állam képviseltette magát — Amerika kivételével.

— Földrajz egyes.

— Látom már ellenséges szemekkel néz rám, szerkesztő ur, hát megyek, de mielőtt eltávoznék, még egy jó tanácsot adok. Adoptáltassa magát valamely Marcsparton lakó futballista édesapjával.

— Hát ez micsoda számárság?

— Nem számárság ez, szerkesztő ur, de az ember nem tudhatja, nem-e lesz az idén megint árviz és az idej mintá alapján jövőre is az árvizkárosult játékosok testvérei részesülnek közvetett segélyben.

— Na, most már nézze, hogy odébb álljon!

— Megyek, szerkesztő ur, visszautazom Londonba, mert ott felejtettem valamit! ... Az osztrák győzelemben vetett hitemet...

w—

S. O. S. magyarul

**SELYEM
OLCSÓN
SZÉKELYNÉL**

Szövevek
Barchedek

a színházzal szemben.

Erről beszélnek

a világ minden részében

(Lapszemle)

(Newyork). Az amerikai Nevada-ban mérges gázzal kivégezték a halálraitéit John Hall alkoholszemészt. A kivégzés e módjának hatását ablakon át megligyelték és megállapították, hogy a halál egy pillanat alatt, a delikvens legkisebb szenvedése nélkül következett be.

✽

(Páris). Az Egyesült Államok franciaországi kereskedelmi kamarájának közlése szerint, az amerikai áruházak franciaországi raktáráiban ezidőszerint 108 millió üveg bor vár elszállításra. Ezt a mennyiséget a prohibíciós törvény megszüntetése vagy enyhítése esetén nyomban hajóra rakják.

✽

(Hamburg). Dr. Enoch orvos, aki ellen súlyos gyanuokok alapján letartóztatási parancsot adtak ki, tetanus baktériumok injekciója útján öngyilkosságot követett el és néhány órai borzalmas szenvedés után merevgörcsben meghalt. Dr. Enoch szérumoltások következtében elpusztult lovak husát emberi táplálkozás céljára eladta, ezenkívül különböző szérumokat állított elő vegyi uton, amelyek paciensnél nagyobb mérvű egészséghaborítást okoztak, ezért indult ellene az eljárás.

✽

(Róma). Az olasz kormány törvénytervezeten dolgozik, amelynek értelmében az egész

ipart állami ellenőrzés alá helyezik. Új gyárak alapítása és a régiék megnagyobbítása csak kormányengedély alapján lesz lehetséges. A kormányt az birta rá erre az intézkedésre, hogy különböző iparágak kényszerkardelje a kis üzemek miatt meghiusult.

✽

(Newyork). Az Egyesült Államok költségvetése deficitje a julius elsején megkezdődött idei költségvetési év első öt hónapjában 751 millió dollárt tett ki.

✽

(London). Birmingham város polgármestere a napokban huszonötezer font sterlingről — tizennégy millió lei — szóló csekket kapott Mac Navaratól, a Telsen villamostársaság megállapítójától és igazgatójától. Mac Navara a csekkhez csatolt levélben azt írja, hogy husz évvel ezelőtt, amikor még tizenötéves fiú volt és ujságárusítással kereste a kenyerét, egy villamos elütötte és akkor a birminghami kórházban ingyen meggyógyították. Arra kéri tehát a polgármestert, hogy hálája jeléül jutassa el a csekket a város kórháznak.

✽

(Páris). A nagy olajtrösztök követelésére elhatározták, hogy a romániai petróleumtermelést napi 600 vagonnal csökkentik. A román petróleumvállalatok megbizottai Párisba érkeztek, hogy ez ügyben tárgyaljanak az amerikai és angol petróleumtrösztök vezetőivel.

(*Newyork*). A legfelsőbb bíróság elvi döntést hozott, amelynek értelmében az amerikai társaságoknak az orosz forralom előtti időkből való kötelezettségei még akkor is fennállanak, ha a szovjet az illető társaságok vagyonát lofoglalta. Ha ez az ítélet jogerőre emelkedik, úgy az amerikai biztosító társaságok nem kevesebb, mint hét millió dollárt lesznek kénytelenek kifizetni orosz alattvalóknak.

(*Moszkva*). Molotow, a szovjetunió végrehajtóbizottságának elnöke rendeletet bocsátott ki, amelynek értelmében nagyarányú leépítéseket hajtanak végre az orosz állami igazgatásban. A közigazgatási hivatalnokok felét elbocsájtják és nagyrészt mezőgazdasági üzemeknél és gyáraknál helyezik el. A leépítés többszáz ezer hivatalnokot érint.

(*Athén*). A görög kormány olyan módon akarja a benzin-

bevitt és a benzinfogyasztást csökkenteni, hogy korlátozza az autók forgalmát. A terv szerint a páros számot viselő gépkocsik csak hétfőn, szerdán és pénteken, a páratlanok pedig kedden, csütörtökön és szombaton közlekednek. Vasárnap valamenyoi gépkocsi üzemben lehet.

(*Prága*). A belga és csehszlovák táblaüveggyárak egyesült kiviteli irodája tárgyalást folytat a francia és német üveggyárakkal nemzetközi üvegkartell megteremtésére. A tárgyalások kedvező mederben folynak. Valószínű, hogy a kartell még ebben az évben megalakul.

(*Ostende*). A nemzetközi cukor konferencián elfogadták a cukorkivitel kontingentálására irányuló javaslatot. A határozat értelmében a raktáron levő cukorkészleteket nem vizsik piacra, nehogy ez által az árak esését idézzék elő.

Bizonyára érdekli, hogy a földrengésekkel és általában a földalatti kozmikus jelenségekkel szemben a tudomány még ma is erőtlens hogy a földrengések pontos okát még száz százalékos biztonsággal nem sikerült megállapítani ?

Bizonyára érdekli, hogy az amerikai hotelek vendégszobáiban ott van a biblia is, sőt a vendégek kényelmére előre kiírják a bibliacitátumokat, amelyek születés, haláleset, vagy esküvő alkalmából felhasználhatók.

Bizonyára érdekli, hogy Nelson angol admirális egyszerű anglikán papok családjából származott, minden hozzátartozója pap volt és Nelson csak azért nem ment papi pályára, mert tanítói tulságosan ostobának tartották ?

Domán Sándor
szőnyegnagyáruháza Arad, a városházzal szemben – Butorszövetekben állandó nagy raktár.

Színház a nézőtéren

Ma már ismeretlen fogalom a premierek ünnepi hangulata. — Pletyka és rosszindulatu kritika zavarja az előadásokat

(Arad.) Nemrég színházi premieren voltam és szomoruan állapítottam meg, hogy a nézőtér képe mennyit veszített hajdani ünnepélyességéből. Szmoking egy sem volt jelen, estélyi ruha is nagyon kevés, pedig a hölgyek még akkor is szeretnek felöltözni, ha a férjük a legnagyobb szekaturák ellenére is szürkében marad.

— Hagyj békét angyalom, ha már fizetni kell, olyan ruhában megyek, amilyenben akarok, — szokták ilyenkor mondani a lusta férjek, akik így aztán egyáltalában nincsenek harmóniában — külső megjelenés tekintetében — a feleségükkel. Szürke a világ és szegény, ez a szürke dominál, de Szendrey direktor azt mondja ilyenkor:

— Nem az a fontos, hogy szürkében, vagy feketében, az a fontos, hogy egyáltalában jöjjenek.

Ünnepi hangulatot, elfogódottságot és titkolt izgalmat jelentett régen egy-egy színházi est — mondja Szendrey — amelyet mindig nagy készülődések előztek meg a hölgyvilágban. Akkor még nem volt annyi szórakozási lehetőség, mint ma, — a mozi is még Max Lindernél tartott akkor még jól megtanácskozták otthon, vagy társaságban, hogy melyik darab a jó és mit kell megtekinteni. Aztán két-három nappal előbb megvették a jegyet, elérkezett az est, öltözködtek, kocsit hozattak, s egy negyedóra mulva ott pompázott a szépasszony a páholy lángszinü bársonyai közt, akár a drága ékszer a diszes tokban.

Hallatlan figyelem kísérte a szinpadai játékot és felvonásközökben lelkes gavallérok sorra látogatták páholybeli ismerőseiket. A kocsi ezalatt természetesen türelmesen várt odakünn előadás végéig. Komoly és ünnepélyes esemény volt az egész színházi est.

Ma azt, hogy színházba menjen valaki, az dönti el, dereng-e kilátás kedvezményes-, vagy szabadjegyre.

A nagy leépítések során az emberek elszoktak attól, hogy színházi kiadást vegyenek fel a budgetjükbe, mozi szívesen fizetnek, de színházba nem.

Amellett, akik még fizetnek, azok a páholyokból leszálltak a földszint soraiba. Nem szívesen mutogatják magukat s ezt

Kiváló minőségű bükk és tölgy parketta
Mindennemű I. osztályú száraz tűzifa
Bohn gyártmányú „Ultrasejt” téglák
és cserép

Kornis Testvérek R.-T.-nál,
Arad, Strada Alexandri 1. (volt Salacz-
urca) Telefon 501.

külsőkép úgy jelzik, hogy nem öltözködnek. S ezzel aztán — még premierek alkalmával is — hiányzik a nézőtéri pompa, ami pedig jól esett még a — színészeknek is.

És még valami hiányzik a nézőterről ma, ami régen állandó vendég volt ott:

a közönség fegyelmezettsége, hallgató kedve és tisztelete a szinpadí játék íránt.

Es ennek — valljuk be, — kizárólag a hölgyek az okai a nézőtéren.

Igen, a hölgyek azok, akik egyáltalában nem törődnek azzal, hogy mi történik a szinpadon és nekik köszönhető az, hogy a nézőtéren néha türehetetlen és állandó a zaj és a fegyelmezetlenség. Ők azok, akik bal-egyes jeggyel a jobboldalon jönnek be és végig felállítják a már helyeinken ülőket azért, hogy a soron keresztül a jobboldalról átkerülhessenek a balra. Természetesen ilyenkor nem a helyekről felálló áldozatokkal *szemben*, hanem *háttal* siklanak az ülésük felé s e neveletlenség következtében csipke és jett bele akad a kövér ur óraláncába, a sovány ur mellénygombjába, amely katasztrófák aztán halk átkozódásokra adnak alkalmat. A nézőtéren ekként érkező hölgyek soraiból kerülnek ki azok, akik hol le-, hol felhuzzák a keztyűiket a szentimentális jelenetek alatt s e karmozdulatok következtében vidáman csilingelnek bele összeverődő karpereceik a haldokló hős sóhajába.

És a hölgyek esznek szünetlenül cukorkákat, hosszú staniclikból halásztatva ki őket egyenkint s miután a stanicli hosszabb, mint az ujjuk, tehát kotorászás közben zörögve összenyomódik a papirzacskó. Tíz-tizenöt ilyen zizegő papirzacskó állandó munkában van a színházi nézőtéren. És ugyanezek a hölgyek suttogják el hangosan szomszédjuknak a darab tartalmát előre, vagy jelzik egy-egy jelenet előtt — benfentességüket fitogtatva — hogy melyik divatszalon dolgozik a most belépő művésznőnek. És a hölgyek halálos nyugalommal veszik elő a pudercumpfnit és a ruzst pont akkor, mikor csókot lehel a hősszerelmes bucsuzó arája homlokára a szinpadon s a karzat zokogva siratja a szép menyasszony távozását. Puder és ruzs különben is állandóan dolgozik a közömbös női arcokon, a színházi nézőtéren, ügyesen irányítva a megszokástól még a sötétben is. Hogy némi zajjal jár, hogy a művészekkel szemben példátlan neveletlenség, azt felesleges talán külön kiemelni.

A nézőtér hölgyei kegyetlen kritikusok, de nem ártana, ha egyszer meghallgatnák a művészek és művésznők kritikáját a nézőterről fenn a szinpadon. A művészek és művésznők égnek a szinpadí munkában, amelynek tüze és láza győtri és sorvasztja őket, s képzelhető, hogy ebben az izgatott állapotban hogy hat rájuk az, ha az első sorban a nézőtér hölgye pont akkor igazítja meg a szemöldökét, mikor a szinpadí hölgye nekivág a darab döntő jelenetének.

Ha a nézőtér ilyen esetben csak egyszer meghallaná a szinpad kritikáját, bizonyára újra beköltöznék oda az áhitatos és ünnepeles hangulat, amelyet a hétköznapi hangosság és az utcai ruhák kikergettek onnan.

Indulás a színházba

Az Erdélyi Élet indiszkrét munkatársa jelenti egy polgári család szalonjának sarkából

— Ha egy kicsit kilépünk, még odaérünk az előadás kezdetére szolt a férfi és kalapjához nyult.

— Egy negyed pillanat, fiacskám és máris mehetünk.

Mondja, nem látta véletlenül a kék csatotmat?

— Nem. A kék csatot nem láttam sehol.

— Pedig az előbb itt volt az íróasztal sarkán.

— Remélem, ezzel nem akarja azt mondani, hogy én eldugtam a csatot, sem azt, hogy a csat, mint egy ürge, elmászott volna valahová?

— Hagyjuk a vicceket. Ha nincs csat, akkor a zsabót néhány öltéssel meg kell erősíteni.

— Figyelmeztetem, hogy már csak husz percünk van. Ha most még varrogatni kezdünk . . .

— Már meg is vagyok. Nem látta a tüöt valahol?

Nyilván a helyén lesz. Ugyan sohasem szokott a helyén lenni, ha színházba készülünk, mindig akkora a felfordulás, hogy képes volt a helyére kerülni.

— Hopp, már meg is van. Tudtam, hogy idetettem a szivaros dobozba.

— Édes. Most csak a cérna hiányzik és az előadás kezdetéhez mindössze tizenöt perc. Ha megengedi leülök . . .

— Még idegesít is a telejébe? Mit ért maga a női toalettekhez? Maguk férfiak, felrántják a ruhájukat, megszorítják a nyakkendőjüket és kész. Könnyű így fölényeskedni. Ejnye, most jut eszembe, hogy a lány még nem vette ki a piskótalésztat a sütőből.

— Hát hol máskül ilyenkor, a kutyafáját!?

— Leugrott néhány kapocsért a Rózingerhez.

Te jó isten, hát még kapocsvarrás is lesz?

— Egy pillanat az egész. Kár is beszélni róla. Hanem ha segíteni akar, akkor nézze meg a piskótákat, én meg addig megkeresem asálamat.

— Jó édesem. Nem akar esetleg egy rántottát? Mindjárt ezt is csinálhatnék . . . Na jó, jó, nem ízélek többet, már itt se vagyok . . .

— Rémesek ezek a férjek. Egy csipetnyi belátás sincs bennük. Na, Mari, csakhogy itt van a kapesokkal. De hiszen ezek akkorák, mint a vizilovak . . . Hát nem megmondtam, hogy milyet hozzon? De üsse kő, adja csak ide hamar. Nem látta a sálamat valahol? Közben törölje meg a hőcsizmát és keresse meg a cérnát. A piskótával meg mi van?

— Jaj nákem, hát nem tetszít kivenni?

— Csillapodjék, Mari. A piskóta készen van.

— Megnézte, édes?

— Meg, édes. Kinyitottam a sütő ajtaját és egy fekete füstfelhő csapott ki. Utána pernyeeső és szurokilla követ-

kezett, majd a tepsi fenekén holmi gyantás mézgaréteg sercegett. A piskóta teljesen kész, édes, lelke elszállt az örök korommezőkre, most már csak az a kérdés hogy mi mikor leszünk készen?

— Már indulhatunk is. Ugorjon Mari, tegyen föl egy vasalót . . . Csak ezt a plüssét kell egy kicsit rendbehozni és máris mehetünk.

— Jaj, de háles ez a ruha a naccságán . . .

— Lépjen hátra, lelkem és úgy hunyorítson . . . na, ha aztán készen van, alkalomadtán tegye föl a vasalót.

— Menek mán, menek mán.

— És mi mikor megyünk? Két perc mulva fél tíz. Nem gondolja, hogy elkészünk a második felvonásról?

— Bánom is én. Különben is, ha tudni akarja, mindez maga miatt van. Mert folyton heccelődik és idegesíti az embert. De már mehetünk is, maradjon ez a plüssé úgy ahogy van.

— Hát akkor mehetünk?

— Még kérdi? Hiszen mióta várok már magára . . .

MŰVÉSZI ESEMÉNYEK

A HANGOSFILM VILÁGÁBAN

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Frankenstein

Az amerikai Universal filmgyár világsikert aratott produkciója egy Amerikában élő magyar író, Faragó Ferenc témáját dolgozta fel a Frankenstein című fantasztikus filmben. Egy fiatal orvos műembert akar teremteni. Hosszu és fáradságok kísérletek után famulusával elkészítik a formát. Hogy életre tudják kelteni, agyvelőre van szükségük s a famulus az egyetemi laboratóriumból egy preparatumot ellopva, megszerzi azt. Az agyvelő azonban egy terhelt emberé, egy gyilkosé volt s midőn Frankenstein a műembert villamossággal életre kelti, egy valóságos ördögöt teremtett. Ezzel megindul az idegrázó jelenetek sorozata. A műember megöli Frankenstein hűséges famulusát, Fritzet s borzalmas cselekedetei egymást követik. Frankenstein végre rászánja magát, hogy elpusztítja a szörnyet, melynek ő adott életet, azonban az elszabadul. Előbb menyasszonyát támadja meg, majd magát

Schneider Magda ^{is az} **Waldheim** _{ártalmatlan}

soványító pasztillát szedi naponta. Meg is látszik alakján! Kérje orvosa véleményét. Kapható: **Gyógyszertárakban és Drogériákban.** — Dobozonkint: **Lei 115.**

Fraukensteint rabolja el. A film izgalmas jeleneteit végignézni idegpróbát jelent, azért külföldön a fiatal korukat kizárták az előadásról.

A film címszerepét Colin Clive játsza csodálatosan domborítva ki a rajongó fiatal tudós alakját. Menyasszonyát Mae Clarké alakítja, a műembert pedig Boris Karloff személyesíti meg s kitűnő maszkiával, gépies mozdulataival kitűnően ábrázolja a csodás rém figuráját. A gép testet irányító romlott lélek ott tükröződik szemében s a büntudat hiánya nélküli gépember valóság, élő csoda lesz művészi alakításában.

A rendezés mesés, a filmtechnika minden eszközét igénybe vették, hogy a fantasztikus mesét elhíhetővé tegyék. A nagy anyagi áldozat, melyet az Universal filmgyár az elkészítésnél hozott, bőven meghozta gyümölcsét, mert a darab példátlan sikert aratott.

Á legszebb kaland

Mindig komplikáció és bonyodalom származik abból, ha egy szerető nagybácsi és nagynéni beleavatkozik egy fiatal unokahug szívégyeibe és ők akarnak mindenáron gondoskodni jövőendő boldogságáról. Különösen nagy lesz a bonyodalom, ha a nagynéni égi küldetésének tartja, hogy huga életpárját ő válassza ki és megvan arról győződve, hogy az ő szeretetteljes gondoskodása javát szolgálja kedves hugának. A férj megválasztásához senki sem ért úgy, mint

egy tapasztalt, idős nagynéni, aki már ismeri a házaseslet minden csinyját-binját s akire feltétlenül hallgatnia kell a fiatal, tapasztalatlan leánynak. A fiatal leány azonban a mai kor gyermeke, aki más szemmel látja az életet. Egy bizonyos ideig szívesen hallgatja a néni tanácsait és hajlandó is elfogadni nézeteit. Mikor azonban először dobban meg a szíve, mikor feltűnik a láthatáron az ifju lovag, egyszerre felborul minden s kész a bonyodalom. Amint erősödik a szerelem a fiatal szíven, úgy gyengül a jóságos nagynéni befolyása s a szerelem csúcspontja a bonyodalom legfelsőbb fokához vezet. Innen kezdve a történet tele van kacagtató epizódokkal. Amit a helyzetkomikum nyújthat, mindent kihasznál, ragyogó frappáns ötletekkel kacagtats olyan jelene- teket sorakoztat fel, amelyeknél jobbakat, kedvesebbeket, közönségfogóbbakat még egyetlen filmen sem produkáltak.

J. A. de Caillavet „Das schöne Abendteuer“ című szindarabja után készült ez a bájos Ufa film, melyhez Ralf Ervin írt hangulatos, könnyed és rendkívül dallamos muzsikát. A képek, a helyzetek beállítása Reinhold Schünzel rendezői munkáját dicsérik. Ő az a rendező, aki nagymestere a bonyodalmas históriáknak s aki minden helyzet komikumát a végletekig ki tudja használni.

A darab főszereplője Nagy Kató, magyar filmprima-donna, aki rövid idő alatt meghódította a német fővárost,

Berlint s ma már az egész világ mozikközönségének egyik kedvence, akinek a neve a moziplakáton olyan vonzóerő, amely mindenütt megtölti közönséggel a mozgósínházakat. Az unokahug szerepében elragadó bájjal játsza meg a szive szerelméért küzdő leány alakját. Otto Wallburg sok humorral alakítja egy tekintélyes férj figuráját, Hilde Hildebrand egy csillogó szalonkigyó szerepében járul hozzá a sikerhez. A többi szereplők: Wolff Albach-Retty, Ida Wüst, Blandine Ebinger, Käthe Haac, Lidia Polmann, Gertrud Wolle, Abel, Falkenstein, Sima, Vespermann összhangzatos játékot produkálnak.

Külön kell megemlékezni Adele Sandrock-ról, akinél kedvesebb nagymama szereplőt nem ismerünk a film világában. A gondoskodó, aggodalmaskodó nagynéni szerepét ő alakítja a darabban.

A film, amely a nagyvárosok premier-mozijainak állandó műsordarabja, az aradi közönséget bizonyára meg fogja hódítani.

Alpár Gitta és Fröhlich Gustav átütő sikere Erdélyben

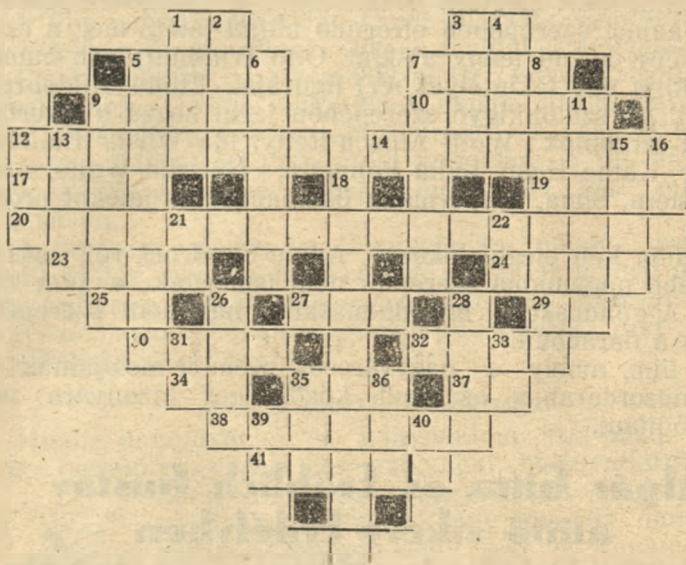
**Mindenütt meg kellett hosszabbítani a nagysikerű film
játzási idejét**

„Meggzólal a szivem“ ez a címe annak a filmnek, melyet hetek óta állandóan zsufolt ház mellett játszanak az erdélyi mozik. Mintha csakugyan meggzólaít volna valahol egy sziv és a szivnek hangjára felfigyeltek volna a többi szivek, mintha a sziv szava huzná és vonzaná a közönséget, ugy zarándokolnak estéról-estére a darabhoz. Kétszer és háromszor nézik meg és hallgatják meg a minden rétegből rekrutálódó közönség egyesei a filmet nem tudnak betelni: Alpár Gitta édes énekével, Fröhlich Gustav hódító kedvességével, Halmay izes játékával, a darabból áradó

humorral, romantikával, siró-nevető melegséggel és az ötletek pazarságával. Az egyik pillanatban még meghatottan ül a közönség helyén, valamely dal büvöletétől csillognak a szemek, aztán igazi gamin bájjal, jó zamatos magyarsággal sóz oda Alpár Gitta valami iszonyu kedveset; kirobban a nevetés. Ünnepi előadások peregnek a mozikban, meg kellett mindenütt hosszabbítani a filmet, egyképen lelkesedik érte az egész Erdély közönsége, a magyaroknak meg külön élmény a puszta stilizált költészete, Berlinbe átplántált magyarok bolygása, sikere. Mintha egy kicsit a mi dicsőségünk is volna Alpár Gitta, meg Halmay, aztán Fröhlich Gustav is Gitta révén, mintha — ismételjük egy kicsit — mindenki megtalálná és felfedezné a szivét ennél a ragyogó darabnál. A berlini szinpad kulturájának és a pusztai lány tehetsége lelkiekben való ölelkezése, egyéforrása ez a darab és egyéforrása a nagy szinjátszó tehetségek nemzetközi gárdájának.

MOZI REJTVÉNY

Vizszintesek:

1. Duplázva szerető. 3. Harry Piel-film címének első és utolsó betűje. 5. Így kiált fel az, ki a 20. alatti filmhez már nem kap jegyet. 7. Segíts németül. 9. Honthyal kapcsolatban hallható. 10. Brassói filmszínház. 12. A 20. alatti filmszenzációt forgalmazó előkelő aradi filmkölcsönző cég. 14. (Vissza) Ezen áll a Central-mozgó ma is. 13. A Central-mozi... a tetszésnyilvánítástól. 19. Theodor... filmszínész. (Redl ezredes.) 20. Egy filmnek, amely megérdemelte, hogy keresztrejtvényt szerkesszenek róla. 23. A film hajléka. 24. A 20. alatti film minden édessége mellett is... lesz valakinek. 25. Fűszer. 27. Gyakran mondják arról, amit e rejtvény ábrázol. 29. A „Bibor és kékitő” női főszereplőjének monogramja. 30. Duplázva író és filmszínész. 32. Ez tette tönkre a néma filmet. 34. A „Quick” cím-szereplőjének monogramja. 35. ... Sym filmművész. (Ébredés.)

37. (Vissza) Vadállat. 38. Ez fogja jellemezni a 20. alatti bombafilm előadásait (két szó). 41. A Select-mozi egyik legnagyobb filmjének címében fordult elő többszámban

Függőlegesek:

1. Zenekar. (Lásd a 28. alattit.) 2. R-rel Budapesten park, Németországban folyó. 3. A 20. alatti filmé bájos. 4. Holt filmszínész nevének anagrammja. 5. O-val a végén a mai mozik felszerelésének legfontosabb része. 6. Amerikai filmkomikus keresztnéve. 7. A 20. alattinak egyik főszereplője, a filmvilág legjobb táncoskomikusa. 8. Ez meg a másik főszereplő (a keresztnév kezdőbetűjével). 9. Ma már csak ilyen filmet gyártanak. 11. Tulzó nacionalizmusra használt jelző (névelővel). 13. Két szó az első névmás, a másik mássalhangzó, fonet. 15. Két szó, egyik a páratlan ujjak rendjébe tartozó emlős, a másik idegen kötőszó. 16. A 3. függőleges 2., 3. és 1. betűje.

18. A 20. alattiban világsikert aratott tüneményes hangu film-sztár. 21. (Vissza) Érzékelhetjük, mint a fényt. 22. (Vissza) Mutató névmás. 26. Sok... bizonyítja, hogy a 20. alatti minden filmsikert felülmult. 28. Az 1. függőlegest közelebből meghatározó szó. 31. Indulatszó. 33. A 18. alatti is az, de még milyen. 35. Női becenév. 36. A dohány közepe. 39. Estella Taylor filmdiva fehérneműjében látható. 41. Dátumban fordul elő.

TUDNIVALÓK :

Megfejtési határidő: dec. 12, hétfő estig

Megfejtésül magát a kivágandó rejtvényábrát kell a beleirt szö-

veggel a Central-, vagy Select-mozi pénztárhoz beküldeni.

A helyesen megfejtők között 20 értékes díjat sorsolnak ki:

Három I. díj: Három egész páholy.

Négy II. díj: 4×2 db. zsölye.

Ezenkívül még 3×2 db. tám-lásszék.

Az összes nyeremények a mozi-vezetőség által meghatározandó előadásokra adótnak ki és f. hó 16-án vehető át a Central-mozgó pénztáránál.

A díjnyertes megfejtők neveit ama film bemutatójának napján, amelyről a rejtvény készült, ugy a Central-, mint a Select-mozi hangosgépe be fogja mondani az előadás kezdete előtt.

Kül- és belföldi gyógyszerkülönlegességek

Vojtek gyógyszer-tár

Oriási hőség lesz szobájában, ha **Boros** fatelepen vásárol.

Volt Óvár-tér. — Telefon 591,

Megnyílt a

„Revü“ uriszabóság

ARAD, Deák Ferenc-u. 15. kapu alatt.

A megszűnt Sámson Jakab-cég szabásának, Csont Sándor vezetésével készülnek a legujabb szabásu ruhák. Pontos és szolid kiszolgálás! Elsőrangú munka! Olcsó ár!

Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Földes-féle Solvo pirula, egy doboz 20 lej.

Földes gyógyszer-tár, Arad.

FICK legolcsóbban fest, tisztít őszi felöltőket és ruhákat, gallérokat legszebben fényez.

Str. Barițiu 14. Fiókküzet a Lutheránus templommal szemben.

Mairovitz fatelep

Arad, Calea Radnei No. 55. Telefon 667.

Bevásárlás előtt tekintse meg

Szántó és Komlós

ruhanagyáruház szenzációs kibrakatait. — Mélyen leszállított árak. Mérték utáni rendelések gyorsan, pontosan és megbízhatóan eszközöltetnek. Szenzációs nagy raktár iskolaöltönyökben.

ARAD, Színházépület.

Vidéki urinőknek

legkényelmesebb, ha ruhájukat

K R E B S

festő és vegytisztítóhoz viszik, közel a villamoshoz és a vidéki autóállomással szemben van.

Arad, volt Boros Béni-tér 51. Fiók : v. Deák Ferenc-uca.

I. osztályu mindenféle száraz épületfa

padozatdeszka, kerítésoszlop, cserép, valamint I. oszt. száraz keményfaanyag, dió, hárs, gőzölt bükk stb. és mindenfajta tűzifa legolcsóbban

„LEMNARUL” FATELEPEN

szerezhetők be. Calea Saguna 66-70. Telefon 714. — Faszén kilogrammonként 2 lej.

M E R C A N T I L

szőnyeg és divatáruház

(v. Szabadság-tér)

— a színház homlok részével szemben. —

Arad és vidéke elismerten legolcsóbb bevásárlási forrása. — Meglepően olcsó árak.

Városi kávéház

Leszállított árak. Elsőrendű kiszolgálás.

Elkülönített játékterem. Szeparált bridge-szalón. Estéknként parkettánc. Aradváros közönségének évtizedek óta megszokott találkozóhelye

M U Z S A Y N Á L

színházzal szemben. **Téli öltönyök és téli kabátok. Trench-coat.** Nem gyári áru! Minden drb. saját készítmény. Mielőtt bárhol vásárol, keressen fel, Merkur bevásárlási könyvre 6 havi hitel.

Mindennemű fűszer és csemegeárunk

legjobb minőségben, legolcsóbban **É L E S** fűszer- és csemegeüzletében o—o

Kiadja az „Erdélyi Élet” Lapkiadó Vállalat.

Tip. Lovrov, Arad.